

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“

Duomenų mainų platformos funkcionalumai klientams

Naudotojo instrukcija

Versija: 1.2

Vilnius

TURINYS

1	SUTRUMPINIMAI.....	3
2	BENDROJI INFORMACIJA	4
3	DUOMENŲ MAINŲ PLATFORMOS FUNKCIONALUMAI.....	5
3.1	Teisių Tiekėjams matyti objektų istorinius duomenis priskyrimas.....	5
3.2	Tiekėjui suteiktų teisių peržiūra.....	10
3.3	Suvartojimo istorijos peržiūra.....	12
3.4	Nukreipimas iš ManoElektra į teisių Tiekėjams suteikimo funkcionalumą	12

1 SUTRUMPINIMAI

Lentelė Nr. 1

Terminai/Sutrumpinimai	Aprašymas
ESO	Skirstomojo tinklo operatorius, AB „Energijos skirstymo operatorius“
EDP	Elektros duomenų portalas
Tiekėjas	Nepriklausomas elektros energijos tiekėjas
Klientas	Buitinis ar nebuitinis elektros energijos vartotojas
Sistemos naudotojas	Klientas – buitinis ar nebuitinis elektros energijos vartotojas
Data Hub	Bendra duomenų kaupimo ir apsikeitimo platforma
bDH	Bazinė bendra duomenų kaupimo ir apsikeitimo platforma
ManoElektra	Senasis ESO savitarnos portalas

2 BENDROJI INFORMACIJA

Duomenų mainų platforma (angl. Data Hub) - informacinė sistema, skirta elektros energijos rinkos duomenų mainų su suinteresuotomis šalimis užtikrinimui.

Duomenų mainų platformos tikslas – užtikrinti standartizuotą Lietuvos elektros rinkos duomenų mainų ir kaupimo procesą bei centralizuotą informacijos siuntimą tarp rinkos dalyvių. Įgyvendinus šiuos pokyčius, bus pasiektas vienas iš rinkos liberalizavimo tikslų - suteikti elektros energijos vartotojams galimybę laisvai ir neribotai keisti nepriklausomą elektros energijos tiekėją (toliau - Tiekėjas).

Duomenų mainų platforma paspartins, supaprastins ir patobulins kiekvieno rinkos dalyvio keitimosi duomenimis apie elektrą procesus, o centralizuotas sprendimas suteiks visoms šalims vienodas ir savalaikes prieigas prie elektros energijos rinkos duomenų, užtikrinant, kad jie bus teikiami tik šalims, turinčioms teisę juos gauti.

Duomenų mainų platforma yra kuriama keliais etapais, pirmojo jų pradžios data – 2020.01.01. Šiame etape diegiami pokyčiai:

- Istorinių duomenų pateikimo procesas
- Tiekėjo keitimo procesas

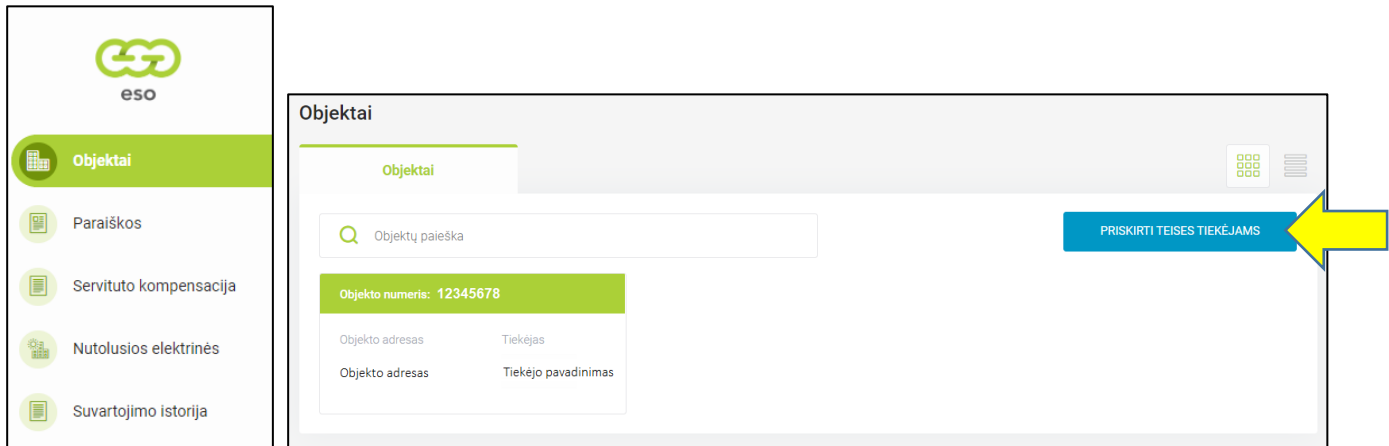
Duomenų mainų platformos funkcionalumai buitiniams Klientams pasiekiami per ESO savitarnos portalą, o verslo Klientai bus nukreipiami į ESO savitarną per senąjį Mano Elektra portalą. Klientai per ESO savitarnos portalą galės atlikti šiuos Duomenų mainų platformos funkcionalumus:

- Suteikti Tiekėjams teisę matyti savo istorinius vartojimo duomenis.
- Atšaukti teisę matyti savo istorinius vartojimo duomenis.
- Matyti kokius Tiekėjai, kada ir kokius istorinius vartojimo duomenis paėmė.
- Atsisųsti savo istorinius vartojimo duomenis.

3 DUOMENŲ MAINŲ PLATFORMOS FUNKCIONALUMAI

3.1 Teisių Tiekėjams matyti objektų istorinius duomenis priskyrimas

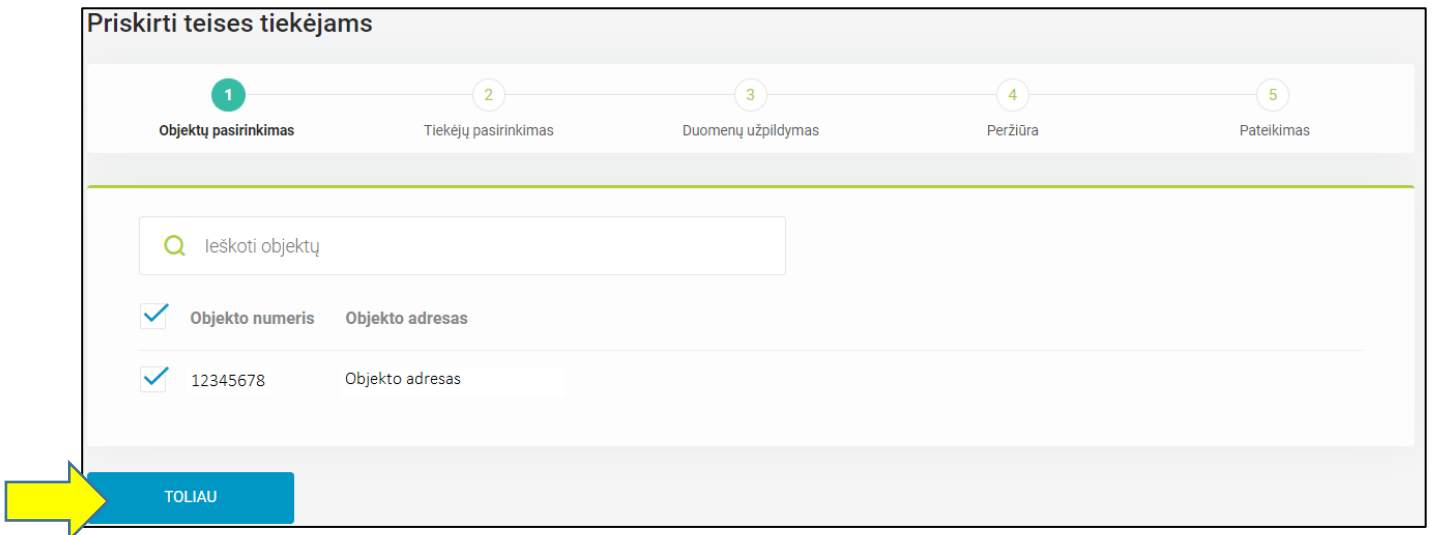
Naudotojai, prisijungę prie savo ESO savitarnos paskyros ir pasirinkę meniu punktą „Objektai“, gali priskirti Tiekėjams teises matyti objektų istorinius elektros energijos suvartojimo duomenis (1 pav.).

1 pav. Teisių Tiekėjams priskyrimas

Paspaudus mygtuką „PRISKIRTI TEISES TIEKĖJAMS“ naudotojas nukreipiamas į teisių priskyrimo Tiekėjams 1 žingsnį „Objektų pasirinkimas“ (2 pav.). Šiame lange naudotojas mato visų savo objektų sąrašą ir gali pasirinkti, kurių iš jų suvartojimo duomenimis nori pasidalinti su Tiekėjais. Jei reikalinga, vienu paspaudimu naudotojas gali pasirinkti visus sąraše esančius objektus.

! Kol nebus pažymėtas bent vienas objektas, mygtukas „TOLIAU“ bus neaktyvus (3 pav.).

2 pav. Objektų pasirinkimas

Priskirti teises tiekėjams

1 Objektų pasirinkimas 2 Tiekėjų pasirinkimas 3 Duomenų užpildymas 4 Peržiūra 5 Pateikimas

leškoti objektų

Objekto numeris Objekto adresas

12345678 Objekto adresas

TOLIAU

3 pav. Objektų pasirinkimas

Paspaudus mygtuką „TOLIAU“ naudotojas nukreipiamas į teisių priskyrimo Tiekėjams 2 žingsnį „Tiekėjų pasirinkimas“ (4 pav.). Šiame lange naudotojas mato visų Tiekėjų sąrašą, iš kurio gali pasirinkti, kuriems iš jų nori priskirti teises matyti objektų istorinius duomenis. Jei reikalinga, vienu paspaudimu naudotojas gali pasirinkti visus sąraše esančius Tiekėjus.

! Kol nebus pažymėtas bent vienas Tiekėjas, mygtukas „TOLIAU“ bus neaktyvus (5 pav.).

! Paspaudus mygtuką „ATGAL“ naudotojas nukreipiamas į prieš tai buvusį žingsnį, tačiau žingsnyje, iš kurio grįžtama, suvesta informacija neišsisaugo.

Priskirti teises tiekėjams

1 Objektų pasirinkimas 2 **Tiekėjų pasirinkimas** 3 Duomenų užpildymas 4 Peržiūra 5 Pateikimas

Pasirinkite tiekėjus:

Tiekėjas

Abotis UAB

Axpo Nordic

Axton Commodities UAB

Elektrum Lietuva UAB

Enefit UAB

Ignitis UAB

Imlitex UAB

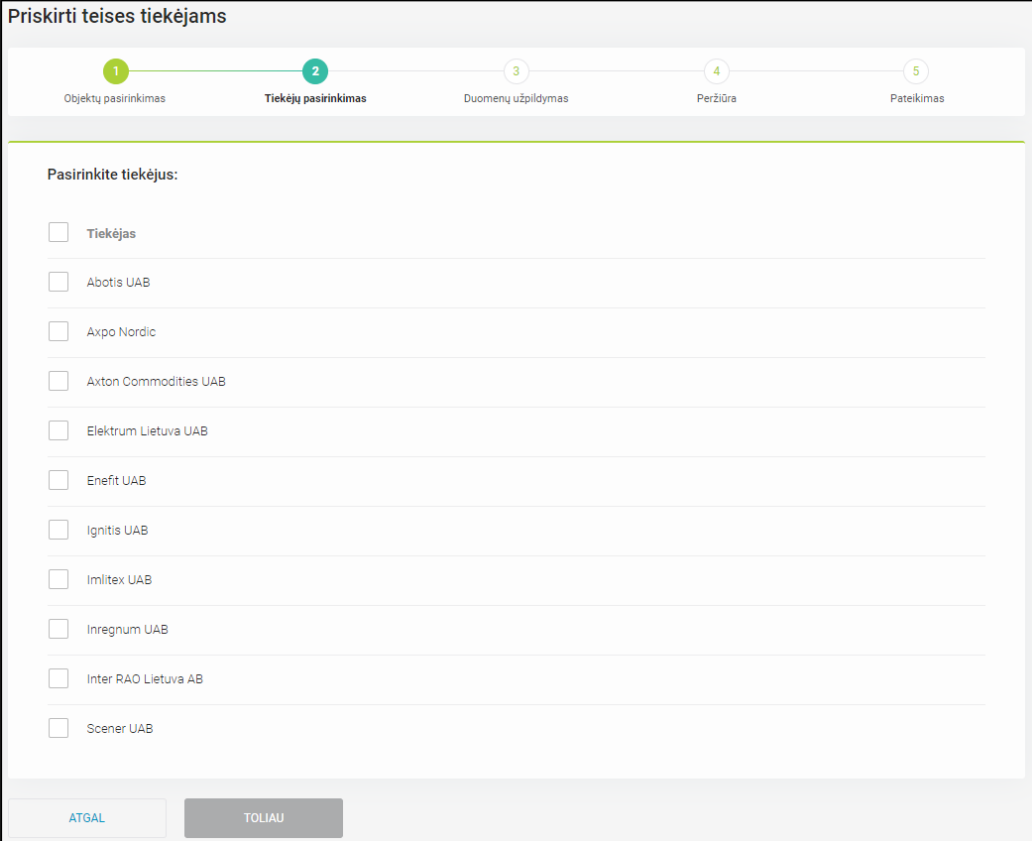
Inregnum UAB

Inter RAO Lietuva AB

Scener UAB

ATGAL TOLIAU

4 pav. Tiekėjų pasirinkimas

5 pav. Tiekėjų pasirinkimas

Paspaudus mygtuką „TOLIAU“ naudotojas nukreipiamas į teisių priskyrimo Tiekėjams 3 žingsnį „Tiekėjų pasirinkimas „Duomenų užpildymas“ (6 pav.). Šiame lange naudotojas turi užpildyti privalomus laukus:

- Teisė galioja iki – laukas automatiškai užpildytas reikšme [einamoji data + 30 dienų]. Naudotojas reikšmę gali redaguoti, pasirinkdamas datą iš kalendoriaus arba įveddamas ranka formatu „YYYY-MM-DD“. Šalia lauko „Teisė galioja iki“ skaičiuojama, kiek dienų liko iki teisės galiojimo pabaigos. Maksimali galima pasirinkti kalendoriuje/įvesti ranka reikšmė: buitiniam elektros energijos vartotojui - metai (nuo einamosios dienos), nebutiniam elektros energijos vartotojui - 30 metų (nuo einamosios dienos).
- Pasiūlymą siųsti el. pašto adresu – laukas automatiškai užpildytas ESO sistemose esančiu naudotojo el. pašto adresu. Naudotojas reikšmę gali redaguoti.
- Telefono Nr. – laukas automatiškai užpildytas ESO sistemose esančiu naudotojo telefono Nr. Naudotojas reikšmę gali redaguoti.

Svarbu:

! Jei reikalinga, naudotojas gali užpildyti pastabos lauką.

! Taip pat šiame žingsnyje privaloma pažymėti sutikimus dalintis duomenimis ir gauti komercinius pasiūlymus.

! Kol nebus užpildyti visi privalomi laukai ir pažymėti sutikimai, mygtukas „TOLIAU“ bus neaktyvus (7 pav.).

! Paspaudus mygtuką „ATGAL“ naudotojas nukreipiamas į prieš tai buvusį žingsnį, tačiau žingsnyje, iš kurio grįžtama, suvesta informacija neišsisaugo.

Priskirti teises tiekėjams

1 Objektų pasirinkimas 2 Tiekėjų pasirinkimas 3 **Duomenų užpildymas** 4 Peržiūra 5 Pateikimas

Teisės galioja iki* 01/16/2020 Liko dienų: 31

Pasiūlymą siųsti el.pašto adresu* test@mailinator.com

Telefono nr.* +37061234567

Pastabos Test

Sutinku

Kad aukščiau nurodytus mano asmeninius/mano atstovaujamos įmonės duomenis (asmens vardą, pavardę / įmonės pavadinimą ir kodą, adresą, kontaktinius ir elektros energijos suvartojimo duomenis) ESO perduos mano/mano atstovaujamos įmonės pasirinktiems nepriklausomiems elektros energijos tiekėjams.*

Kad mano/mano atstovaujamos įmonės pasirinkti nepriklausomi elektros energijos tiekėjai gaus ir tvarkys mano asmeninius/mano atstovaujamos įmonės duomenis (asmens vardą, pavardę / įmonės pavadinimą ir kodą, adresą, kontaktinius ir elektros energijos suvartojimo duomenis) tiesioginės rinkodaros tikslu bei teiks man/mano atstovaujamai įmonei individualizuotus pasiūlymus dėl elektros energijos paslaugų tiekimo.*

ATGAL **TOLIAU**

6 pav. Duomenų užpildymas

Priskirti teises tiekėjams

1 Objektų pasirinkimas 2 Tiekėjų pasirinkimas 3 **Duomenų užpildymas** 4 Peržiūra 5 Pateikimas

Teisės galioja iki* 01/16/2020 Liko dienų: 31

Pasiūlymą siųsti el.pašto adresu* test@mailinator.com

Telefono nr.* +37061234567

Pastabos Test

Sutinku

Kad aukščiau nurodytus mano asmeninius/mano atstovaujamos įmonės duomenis (asmens vardą, pavardę / įmonės pavadinimą ir kodą, adresą, kontaktinius ir elektros energijos suvartojimo duomenis) ESO perduos mano/mano atstovaujamos įmonės pasirinktiems nepriklausomiems elektros energijos tiekėjams.*

Kad mano/mano atstovaujamos įmonės pasirinkti nepriklausomi elektros energijos tiekėjai gaus ir tvarkys mano asmeninius/mano atstovaujamos įmonės duomenis (asmens vardą, pavardę / įmonės pavadinimą ir kodą, adresą, kontaktinius ir elektros energijos suvartojimo duomenis) tiesioginės rinkodaros tikslu bei teiks man/mano atstovaujamai įmonei individualizuotus pasiūlymus dėl elektros energijos paslaugų tiekimo.*

ATGAL TOLIAU

7 pav. Duomenų užpildymas

Paspaudus mygtuką „TOLIAU“ naudotojas nukreipiamas į teisių priskyrimo Tiekėjams 4 žingsnį „Peržiūra“ (8 pav.). Šiame lange naudotojas gali peržiūrėti ir patikrinti visą ankstesniuose žingsniuose pateiktą informaciją.

Svarbu:

! Jei pasirinktam Tiekėjui bent vienam objektui jau yra galiojanti teisė peržiūrėti duomenis šiame žingsnyje prie atitinkamo Tiekėjo pavadinimo pateikiamas pranešimas, kad naujai įvesta data ar kontaktiniai duomenys bus pritaikyti visuose tam Tiekėjui priskirtuose objektuose (net ir tuose, kurių Klientas šiuo metu nesirenka, o buvo pasirinkęs ir teisė galioja nuo anksčiau). Naudotojui peržiūros lange pasirinkus "Išsaugoti", duomenys yra perrašomi visiems konkrečiam Tiekėjui priskirtiems objektams.

! Paspaudus mygtuką „ATGAL“ naudotojas nukreipiamas į prieš tai buvusį žingsnį.

Priskirti teises tiekėjams

1 Objektų pasirinkimas 2 Tiekėjų pasirinkimas 3 Duomenų užpildymas 4 **Peržiūra** 5 Pateikimas

Pasirinkti objektai (1)

- Objekto numeris, objekto adresas

Pasirinkti tiekėjai (9)

- Abotis UAB
- Elektrum Lietuva UAB
- Enefit UAB ⓘ Šiam tiekėjui jau buvo suteiktos teisės. Ankstesnio teisių priskyrimo duomenys bus atnaujinti.
- Enerty UAB
- Ignitis UAB
- Imilitex UAB
- Inregnum UAB
- Inter RAO Lietuva AB
- Scener UAB

Duomenys

Teisės galioja iki	2020-01-16 (Liko dienų: 31)
Pasiūlymą siųsti el.pašto adresu	test@mailinator.com
Telefono nr.	+37061234567
Pastabos	Test
Sutinku	<ul style="list-style-type: none"> • Kad aukščiau nurodytus mano asmeninius/mano atstovaujamos įmonės duomenis (asmens vardą, pavardę / įmonės pavadinimą ir kodą, adresą, kontaktinius ir elektros energijos suvartojimo duomenis) ESO perduos mano/mano atstovaujamos įmonės pasirinktiems nepriklausomiems elektros energijos tiekėjams. • Kad mano/mano atstovaujamos įmonės pasirinkti nepriklausomi elektros energijos tiekėjai gaus ir tvarkys mano asmeninius/mano atstovaujamos įmonės duomenis (asmens vardą, pavardę / įmonės pavadinimą ir kodą, adresą, kontaktinius ir elektros energijos suvartojimo duomenis) tiesiogines rinkodaros tikslus bei teiks man/mano atstovaujamai įmonei individualizuotus pasiūlymus dėl elektros energijos paslaugų tiekimo.

ATGAL **PRISKIRTI TEISES**

8 pav. Pateiktų duomenų peržiūra

Paspaudus mygtuką „PRISKIRTI TEISES“ naudotojas suteikia teises pasirinktiems Tiekėjams peržiūrėti jo objektų suvartojimo istoriją. Paskutiniame 5 žingsnyje naudotojui pateikiamas informacinis pranešimas, kad Tiekėjams priskirtas teises jis gali peržiūrėti objektų sąrašė pasirinkęs konkretų objektą ir paspaudęs „Tiekėjų prieigos teisės“.

Priskirti teises tiekėjams

1 Objektų pasirinkimas 2 Tiekėjų pasirinkimas 3 Duomenų užpildymas 4 Peržiūra 5 **Pateikimas**

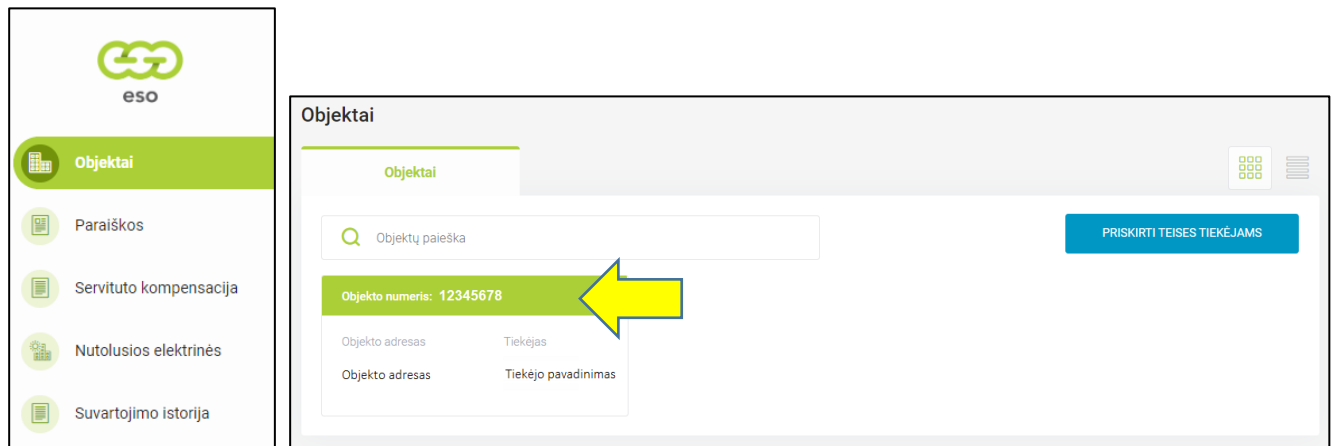
Ačiū!

Tiekėjams priskirtas teises galite peržiūrėti objektų sąrašė pasirinkę konkretų objektą ir paspaudę "Tiekėjų prieigos teisės".

9 pav. Prieigos teisių priskyrimas

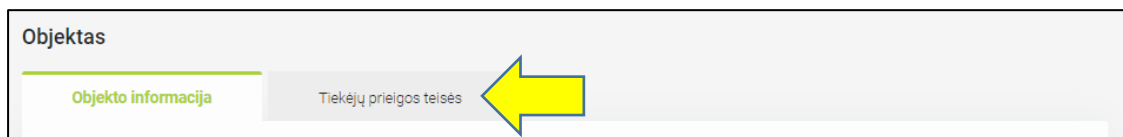
3.2 Tiekėjui suteiktų teisių peržiūra

Sistemos naudotojas atlikęs 3.1 skyriuje aprašytą teisių priskyrimą gali grįžti į visų savo turimų objektų sąrašą, pasirinkdamas meniu punktą „Objektai“ (10 pav.).

10 pav. Teisių Tiekėjams priskyrimas

Paspaudus ant pasirinkto objekto, atveriamas langas su detalesne konkreto objekto informacija. Jeigu pasirinktam objektui yra atliktas 3.1 skyriuje aprašytas teisių priskyrimas, šiame lange naudotojui pateikiamas skirtukas „Tiekėjų prieigos teisės“.

11 pav. Tiekėjų prieigos teisės

Paspaudus ant skirtuko „Tiekėjų prieigos teisės“ naudotojui pateikiamas sąrašas visų Tiekėjams suteiktų teisių. Sąraše pateikiami laukai:

- Tiekėjai – Tiekėjo pavadinimas, kuriam buvo suteikta teisė prieiti prie šio konkreto objekto elektros suvartojimo duomenų.
- Liko dienų – teisės gauti istorinius objekto duomenis galiojimo trukmė dienomis. Apskaičiuojama automatiškai suteikiant teisę peržiūrėti duomenis.
- Duomenys paimti – data, kada Tiekėjas paskutinį kartą užsakė objekto suvartojimo duomenis.
- Užsakymo Nr. – užsakymo Nr., kuris buvo suteiktas Tiekėjui užsakius suvartojimo duomenis.
- Laikotarpio pradžia – suvartojimo istorijos duomenų pradžios data, kurią pasirinko Tiekėjas užsakant duomenis.
- Laikotarpio pabaiga – suvartojimo istorijos duomenų pabaigos data, kurią pasirinko Tiekėjas užsakant duomenis.
- Tiekėjui suteikti duomenys – jei Tiekėjas jau užsakė ir peržiūrėjo Kliento suteiktus duomenis, naudotojas gali juos atsisiųsti.

Svarbu:

! Jei Tiekėjas dar nėra peržiūrėjęs Kliento suteiktų duomenų, lentelėje pateikiamas tekstas „Tiekėjas dar neperžiūrėjo duomenų“, kuris apima laukus: „Duomenys paimti“, „Užsakymo Nr.“, „Laikotarpio pradžia“, „Laikotarpio pabaiga“, „Tiekėjui suteikti duomenys“. Tekstas rodomas tuo atveju, jei konkretus Tiekėjas nei karto po teisės suteikimo neperžiūrėjo (neužsakė) konkreto objekto suvartojimų.

Tiekėjų prieigos teisės								
Objekto informacija	Tiekėjų prieigos teisės							
Tiekėjai	Liko dienų	Duomenys paimti	Užsakymo Nr.	Laikotarpio pradžia	Laikotarpio pabaiga	Tiekėjui suteikti duomenys	Panaikinti teises	
Abotis UAB	31	Tiekėjas dar neperžiūrėjo duomenų					☐	☐
Elektrum Lietuva UAB	31	2019-12-13 13:01:14	360	2019-07-01	2019-12-01	☐ ATSISIŪSTI	☐	
Enefit UAB	31	2019-12-04 08:08:58	255	2016-12-01	2019-12-01	☐ ATSISIŪSTI	☐	
Enerty UAB	31	Tiekėjas dar neperžiūrėjo duomenų					☐	☐
Ignitis UAB	31	Tiekėjas dar neperžiūrėjo duomenų					☐	☐
Imilrex UAB	31	Tiekėjas dar neperžiūrėjo duomenų					☐	☐
Inregnum UAB	31	Tiekėjas dar neperžiūrėjo duomenų					☐	☐
Inter RAO Lietuva AB	31	Tiekėjas dar neperžiūrėjo duomenų					☐	☐
Scener UAB	31	Tiekėjas dar neperžiūrėjo duomenų					☐	☐

12 pav. Tiekėjų prieigos teisės

Paspaudus mygtuką „ATSISIŪSTI“ naudotojui atsisiuntimui sugeneruojama ZIP formato byla. Prie kiekvieno dokumento pavadinimo pridedamas užsakymo numeris, užsakomų duomenų periodas ir įvykdymo data. Išskleidus suarchyvuotą ZIP bylą matysime tokius dokumentus (13 pav.):

Name	Type	Compressed size	Password prot...	Size	Ratio	Date modified
Suminiai 255 [2016-12 - 2019-12] 2019-12-03 1...	Microsoft Excel Comma Separate...	1 KB	No	8 KB	88%	2019-12-18 12:32
Valandiniai 255 [2016-12 - 2019-12] 2019-12-03...	Microsoft Excel Comma Separate...	119 KB	No	5 823 KB	98%	2019-12-18 12:32

13 pav. Suarchyvuotos ZIP bylos turinio pavyzdys

- **Suminiai.** CSV dokumentas, kuriame stulpeliu išdėstomi mėnesiniai objekto suvartojimo duomenys pagal skales už Tiekėjo užsakytą periodą.
- **Valandiniai.** CSV dokumentas, kuriame stulpeliu išdėstomi valandiniai objekto suvartojimo duomenys pagal Tiekėjo užsakytą periodą.

Paspaudus „X“ ikoną (14 pav.), naudotojas atima teises Tiekėjams peržiūrėti jo konkretaus objekto suvartojimo istoriją. Tiekėjas nebegali prieiti prie Kliento objekto elektros suvartojimo duomenų ir teikti komercinių pasiūlymų.

14 pav. Teisių Tiekėjams panaikinimas

Ar tikrai norite panaikinti teises tiekėjui?

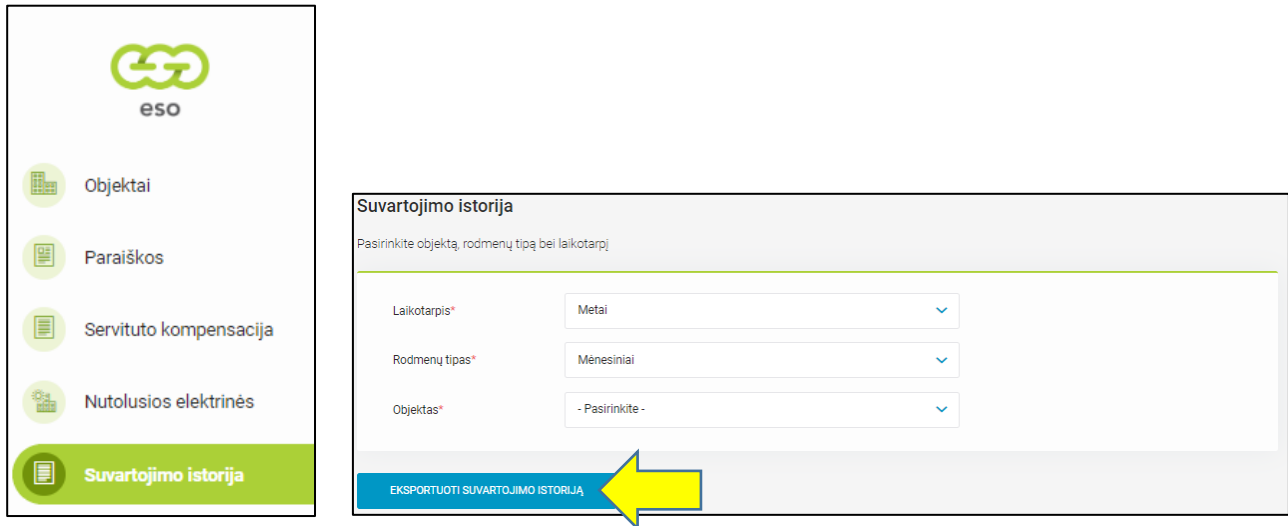

15 pav. Teisių Tiekėjams panaikinimo patvirtinimas

3.3 Suvartojimo istorijos peržiūra

Naudotojai, prisijungę prie savo ESO savitarnos paskyros ir pasirinkę meniu punktą „Suvartojimo istorija“, gali išsieksporuoti savo objektų suvartojimo istoriją (16 pav.), privalomai nurodę šias reikšmes:

- Laikotarpis – gali būti pasirenkamas 3 mėn., 6 mėn., 1 m., 2 m. ir 3 m. laikotarpis.
- Rodmenų tipas – gali būti pasirenkama pateikti mėnesinių arba valandinių rodmenų istorinius duomenis.
- Objektas – iš objektų sąrašo turi būti pasirenkamas objektas, kurio suvartojimo duomenis norima išsieksporuoti.

16 pav. Suvartojimo istorijos eksportavimas

Paspaudus mygtuką „EKSPORTUOTI SUVARTOJIMO ISTORIJA“ naudotojui atsiuntimui sugeneruojama ZIP formato byla. Prie kiekvieno dokumento pavadinimo pridedamas nurodytas duomenų periodas ir įvykdymo data. Išskleidus suarchyvuotą ZIP bylą matysime tokius dokumentus (13 pav.):

Name	Type	Compressed size	Password prote...	Size	Ratio	Date modified
Suminiai [2017-01 - 2019-12] 2019-12-18 13 5...	Microsoft Excel Comma Separate...	1 KB	No	7 KB	87%	2019-12-18 13:53

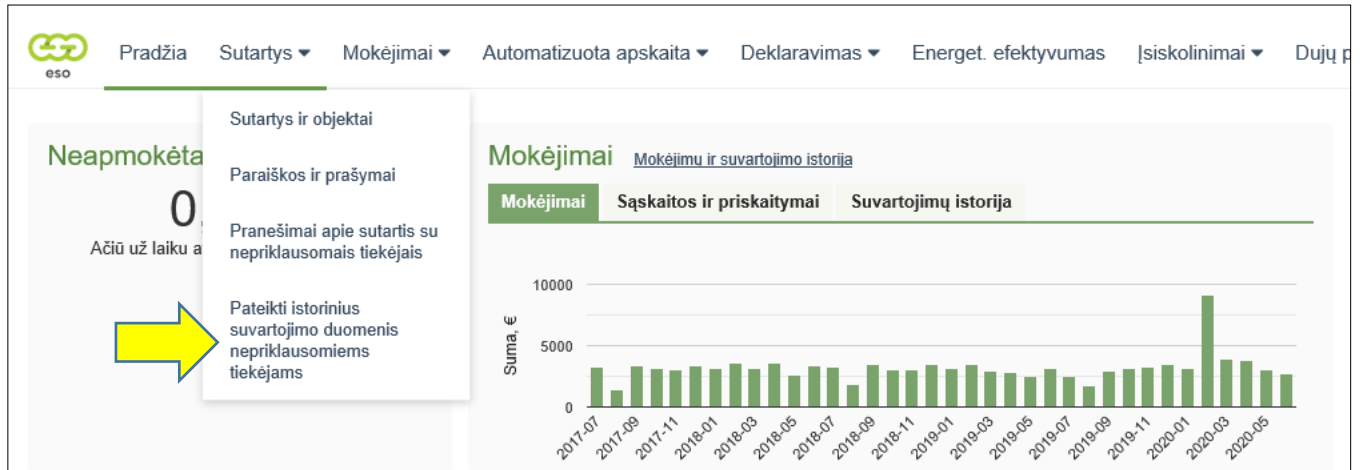
17 pav. Suarchyvuotos ZIP bylos turinio pavyzdys

Svarbu:

! Jei nurodytus kriterijus atitinkančių duomenų nėra, pateikiamas klaidos pranešimas „Nepavyko eksportuoti suvartojimo istorijos duomenų“.

3.4 Nukreipimas iš ManoElektra į teisių Tiekėjams suteikimo funkcionalumą

Klientas, turintis prisijungimą prie ManoElektra portalo, turi galimybę automatiškai nesiregistruodamas patekti į ESO savitarnoje esantį teisių priskyrimo funkcionalumą. ManoElektra portale, pasirinkęs meniu punktą „Sutartys“ ir paspaudęs mygtuką „Pateikti istorinius suvartojimo duomenis nepriklausomiems tiekėjams“ (18 pav.):

18 pav. Nukreipimas iš ManoElektra į ESO savitarną

Paspaudus mygtuką, naudotojas nukreipiamas į ESO savitarnos taisyklių langą, kur:

- turi sutikti su šio portalo taisyklėmis, pažymėdamas varnelę pranešimo apačioje
- paspausti mygtuką „SUTINKU“ (19 pav.)

The screenshot shows the 'Atsinaujino ESO savitarnos taisyklės' (Updated ESO self-service rules) page. The page contains introductory text: 'Norime pranešti, kad atsinaujino ESO savitarnos naudojimosi taisyklės: galite peržiūrėti objektų įtraukimo į nepriklausomo tiekėjo pasirinkimo etapus. Susipažinti su visomis taisyklėmis galite žemiau.' Below this is a section titled 'BENDROSIOS NUOSTATOS' (GENERAL PROVISIONS) with four numbered points. The first point states that the rules are set by the distribution operator. The second point states that users must be familiar with the rules. The third point states that users must be familiar with the rules. The fourth point states that the operator has the right to unilaterally change the rules. Below this is a section titled 'SVETAINĖS SAVININKO INFORMACIJA:' (DISTRIBUTION OPERATOR INFORMATION) with the name 'AB „Energijos skirstymo operatorius“' and the identification number '304151376'. At the bottom, there are two checkboxes: 'Sutinku su ESO savitarnos svetainės taisyklėmis.' and 'Sutinku gauti ESO nekomercinio pobūdžio apklausas ir informaciją apie teikiamas paslaugas. Plačiau čia.' A yellow arrow points to the first checkbox. Below the checkboxes are two buttons: 'SUTINKU' and 'NESUTINKU'.

19 pav. Sutikimas su ESO savitarnos taisyklėmis

Po mygtuko „SUTINKU“ paspaudimo, naudotojas nukreipiamas į savo objektų langą ir gali atlikti teisių priskyrimo veiksmus kaip aprašyta 3.1 skyriuje.